

Nässjö kommun
Simon Dagsson
simon.dagsson@nassjo.se
0380-51 80 42

Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse om arbetssätt för orts- och landsbygdssutveckling inom ramen för kommunstyrelsens budget 2022-2029

Sammanfattning

Inom ramen för kommunstyrelsens budget 2022-2029 föreslås en ny struktur för arbetet med landsbygds- och ortsutveckling. Arbetssättet består av fem former:

- Medborgarbudget för investeringar och aktiviteter
- Centrumutveckling genom medborgardialog
- Kommundelspeng för att stärka kommundelarnas attraktivitet
- Dialogmöten om drift och underhåll
- Utvecklingsarbete genom Leader

Arbetssättet innefattar även en omfördelning av investeringsmedel till driftsmedel för att göra det möjligt att utöka driften när ett område utvecklas.

Förslag till beslut

Arbetssätt för orts- och landsbygdssutveckling inom ramen för kommunstyrelsens budget 2022-2029 fastställs.

Beskrivning av ärendet

Ansvar för landsbygdssutveckling ligger hos kommunstyrelsen. 2010-2015 genomfördes ett ortsutvecklingsprojekt i Forserum, Bodafor, Malmbäck och Anneberg där utvecklingsprogram togs fram och investeringar genomfördes för att öka orternas attraktivitet och framtidstro. 2016-2020 fortsatte arbetet genom medborgarbudgetprojektet "En halv miljon idéer" i resterande orter med omnejd, Stensjön, Fredriksdal, Grimstorp, Sandsjöbygden, Äng, Solberga, Ormaryd och Flisby. Utvärderingar av En halv miljoner idéer har gjorts under projektets gång, workshops med politiker och tjänstepersoner har genomförts och under 2020 genomfördes även en enkätundersökning riktad till invånare i samtliga orter om vad som var viktigt för den framtida utvecklingen. Den sammanfattande lärdomen är att det finns behov av fortsatta kommunala investeringar i kommunens orter och landsbygder samt ett stort intresse från kommuninvånarna att vara med i processen. Det framtagna förslaget bygger på dessa enkäter, utvärderingar och workshops.

Lärdomar från prioriteringsmöten om drift och underhåll

Arbetet med landsbygdsutveckling har bestått av flera delar som berört investeringar och underhåll. Prioriteringsmötena där representanter från olika förvaltningar träffar samhällsföreningar lokalt för att diskutera skötsel och underhåll inom befintliga ramar har uppskattats av både samhällsföreningar och tjänstepersoner. För tjänstepersonerna är detta ett tillfälle att få del av lokal kunskap samt få en bättre uppfattning av de lokala behoven men även diskutera och förklara bakgrunden till att vissa saker görs och inte samt vilka aktörer som är ansvariga där det inte är kommunen. Med tydlig prioriteringsordning från samhällsföreningarna har tjänstepersonerna kunnat koncentrera sina insatser och mer har blivit gjort.

Formen har utvecklats under de år som mötesformen funnits. Det finns ett behov av att fortsätta med dialogmöten om drift och underhåll även i framtiden. Konceptet kommer även fortsättningsvis att behöva anpassas efter behov och nya lärdomar.

Lärdomar från En halv miljon idéer och fortsatt arbete i de fyra största orterna

Medborgarbudget genom projektet En halv miljon idéer har varit mycket uppskattat. En enkätundersökning till invånare i de områden som haft En halv miljon idéer genomfördes under 2020, resultatet av den finns som bilaga till detta dokument. De boende har uttryckt att de uppskattat att kommunen har genomfört investeringar i deras område och att de fått vara med och påverka vad som görs.

Jämfört med andra kommunala investeringsprojekt har många insatser gjorts snabbt efter att de beslutats genom omröstningarna vilket även det varit positivt och något vi vill fortsätta med i framtida projekt. Trots detta har genomförandet av några idéer blivit försenat och projektplanen inte hållits vilket skapat frustration hos medborgarna. Det har varit svårt att hinna med att göra kostnadsberäkningar och undersöka förutsättningarna ingående under utredningsprocessen vilket bidragit till att nya förutsättningar har gällt när det är dags för genomförande. Då framförhållningen på vad som ska göras är kortare gentemot andra kommunala insatser har det i vissa fall även varit svårt för utförarsidan att planera in och hinna med att utföra investeringsåtgärderna i den önskade takten. Från utvärderingarna har det också framkommit att det önskas mer information och återkoppling kring inlämnade förslag och genomförandet.

I kommande medborgarbudgetar har vi därför tänkt att genomföra en eller två budgetprocesser parallellt, istället för tre eller fyra som under En halv miljon idéer, för att ha större möjlighet att utreda och återkoppla. Den planerade genomförandetiden sträcker sig även över ett och ett halvt år, jämfört med ett år i dagsläget, för att lämna mer marginal i utförarledet.

Från utvärderingarna har det framkommit att skötsel och drift är en viktig fråga för många som bor på orterna både kopplat till genomförda investeringar och befintliga anläggningar. Under processens gång har många frågor om gränsdragning mellan ordinarie drift och underhåll och investeringar för utveckling uppstått. I

vissa fall har investeringar som gjorts genom En halv miljon idéer setts som "extra" pengar snarare än en del av de ordinarie investeringarna som kommunen gör fast med annan metodik. Inför kommande omgång är det därför viktigt att det är tydligt vad som ingår i det ordinarie underhållet.

Projektet har inte haft någon avsatt budget för underhåll av de investeringar som genomförs vilket varit en komplicerande faktor i det interna samarbetet med medborgarbudgeten. Flera idéer har tagits bort inför omröstningen då vi inte lyckats lösa driftsfrågan på ett tillfredställande sätt. I SKRs nätverk för medborgarbudget har man gett det generella tipset att ökat skötselåtagande har varit en framgångsfaktor för att öka förtroendet för kommunen generellt och motivera deltagande i medborgarbudgetprocessen. Inför kommande period tar vi därför höjd för ökat skötselbehov genom att använda delar av de ekonomiska medel som finns till förfogande. Förhoppningen är att detta kommer underlätta det interna samarbetet, leda till att fler förslag kan genomföras samt öka livslängden på de investeringar som genomförs så att medborgarnas framröstade förslag skapar mervärde under en längre tid.

Prövning enligt barnkonventionen

Berör beslutet direkt eller indirekt barn så att en prövning enligt barnkonventionen behöver göras?

- ☐ Ja, gå vidare.
☐ Ärendet har prövats av annan instans (radera resterande del av prövningen).
☐ Nej, Motivera (radera resterande del av prövningen).

Text

Vilka barn berörs av detta beslut?

Text

Innebär beslutet att barns bästa prioriteras?

- ☐ Ja ☐ Nej

Motivera: Text

Innebär beslutet att barns sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter beaktas?

- ☐ Ja ☐ Nej

Motivera: Text

Innebär beslutet att barns rätt till god hälsa och utveckling beaktas?

- ☐ Ja ☐ Nej

Motivera: Text

Finns det behov av att ta hänsyn till barn med särskilda behov eller till barn som är utsatta på något sätt?

- ☐ Ja ☐ Nej

Motivera: Text

Beslutet skickas till

Text

Nässjö kommun

Simon Dagsson
Utvecklingsstrateg

Chef namn
Chef titel